

פחד דוד

פרשת יתרו
י"ז שבט
תשע"ד
699

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

16:42 | 16:28 | 16:38 | 16:24 **הדלקת נרות**

17:43 | 17:39 | 17:41 | 17:39 **מוצאי שבת**

18:19 | 18:14 | 18:14 | 18:18 **רבינו תם**

משכיל לדוד

הקדמה למתן תורה

תורה ואין להם מה שיגן עליהם ויציל אותם, ולכן קיבלו הבהמות חושים טבעיים כדי שיוכלו להינצל מפגעי הטבע. אך האדם יש לו תורה, וכל יהודי שלומד תורה יש לו ניצוץ ממשה רבנו, וכל מה שגזירות קשות באות לעולם זה מפני שאין תורה, ולכן האדם לא צריך חוש זה בכדי להינצל מפגעי הטבע, כיון שיש לו תורה המגינה ומצילה, ואם אנו לא עוסקים בתורה אזי באים אסונות לעולם, אך לבהמות לא מגיע להיפגע מכך, לכן יש להם חוש לדעת להינצל.

וצריכים אנו לדעת שכשקורה אסון באסיה זה בא על מנת לעורר וללמד אותנו עד כמה כוחות האדם מוגבלים, וללא זכות התורה אין שום קיום לאדם. וכל מה שהקב"ה עושה בעולם זה בכדי שאנו - עם ישראל, נתחזק מכך, כדי שנדמיין לעצמנו מה היה מצבנו אילו זה היה קורה בארצנו, חס ושלום, איזה אסון היה מכך. ואפשר תמיד לראות אסונות אצל בני אדם, זה נחלה כך וזה כך, וכל זאת בכדי שניקח מוסר ונתחזק מכך.

ועדיין יש להתבונן, שהרי לא רק יתרו ראה ושמע אלא כל העולם שמעו וראו, כמו שנאמר (שם טו, יד) "שמעו עמים ירגזון" וכו', ואם כן מדוע רק יתרו שמע ובא. והביאור בזה על פי דברי ה"מסילת ישרים" (פרק ב') שכתב שיש שני סוגים של עיוורים. יש עיור שהוא עיור מלידה ומבחינה פיזית אינו רואה, אך יש עיור שיש לו עיניים והוא רואה, אך הוא רואה רק את מה שברצונו לראות ולכן נחשב הוא כעיור. וכך היו כל יושבי תבל, הם אמנם ראו מבחינה פיזית את קריעת ים סוף, אך עשו עצמם כלא רואים, הם לא הסיקו מסקנות ממה שראו, הם לא התבוננו בזה. ומנגד עם ישראל ראו והתחילו להאמין בה' מחמת התבוננותם, וכך גם יתרו שהתבונן במה שראה ולכן חזר.

ומעתה מבואר מה היא מעלת יתרו, שכאמור כל העולם שמע ורק יתרו בא, והרי הוא היה כהן מדין שעבד לכל עבודה זרה שבעולם (מכילתא יתרו א), ואם כן כיצד הוא בא? אלא יתרו שמע והתחיל לחשוב ולהאמין ומיד בא לעם ישראל כדי ללמוד תורה, כיון שידע שאם לא ילמד תורה באופן מידי גם אמונתו תתרוץ ולא יישאר בידו מכל מה שראה ושמע מאומה ולכן הוא בא מיד. ובויתר, יתרו ראה שעם ישראל בזמן שרפו ידיהם מן התורה, מיד באה להם מלחמת עמלק, לכן הוא הביא את עצמו לכלל ישראל ורצה ללמוד תורה כדי שלא ירפו ידיו ואמונתו.

"וישמע יתרו כהן מדין חתן משה את כל אשר עשה א-להים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל ממצרים." (שמות יח, א)

מה שמועה שמעו וביא? קריעת ים סוף ומלחמת עמלק (רש"י).

המעשה של יתרו הוא בבחינת הקדמה למתן תורה. התורה מספרת שיתרו בא ואחר כך מובא ענין מתן תורה, וסמיכות העניינים מלמדת אותנו שאם יתרו שהיה גוי שמע והסיק מסקנות מהניסים הללו של קריעת ים סוף ומלחמת עמלק שצריך לבוא ולקבל את התורה, על אחת כמה וכמה שבני ישראל צריכים להתבונן ולחשוב על הניסים שהקב"ה עשה עימם ולקבל את התורה מרצון.

ויש עוד להתבונן, הרי רבי ישראל מסלנט זיע"א אומר שכל יום מיציאת מצרים במשך חמישים יום, בני ישראל תיקנו שער אחד עד לשער החמישים וכך היו ראויים לקבלת התורה. ולכאורה, אם רפו ידיהם מן התורה כמה ימים, מוכרח הוא שישנם כמה ימים שבני ישראל לא תיקנו - וכיצד זה קיבלו את התורה.

ונראה לבאר כך, ודאי שבני ישראל לא התבטלו מן התורה לגמרי, אלא הם למדו, אך למדו מתוך תחושה של שובע ולא מתוך השתוקקות גדולה וזה נקרא רפיון ידיים. כיון שהיה עליהם לעמול בכל כוחם בתורה, ואם כן הם תיקנו כל יום את העניין של אותו היום אך היו צריכים יותר לעמול. וכגון אדם שהמלך הכניסו לאוצרותיו ואמר לו לקחת משם ככל שיוכל, ודאי שהוא לא יעבוד ברפיון ידיים, אלא יעמול ויקח ככל שביכולתו. וכך בני ישראל היו צריכים לעמול בתורה, אך הם לא עשו זאת ולכן באה להם מלחמת עמלק, ומן הסתם אחרי מלחמת עמלק עמלו בתורה ובתיקון המידות, כדי להשלים את מה שהחסירו בימים שרפו ידיהם מדברי תורה.

והנה בחודש טבת בשנת תשס"ה ארע ביבשת אסיה אסון נורא ואיום ונהרגו למעלה משלוש מאות אלף בני אדם. וכיצד זה ארע, על ידי גלים אדירים שבאו מתחת לים ולא הבחינו בהם והם החריבו מקומות שלמים. ושמעתי שבסרילנקה ברחו למעלה ממאה פילים כמה דקות קודם האסון, ואילו בני האדם לא ידעו כלל שהולך להתרחש אסון נורא כל כך. ויש להתבונן בזה ולתרוץ הקושיה, וכי הבהמות טובים מן האדם מתוך כך שיש להם חוש לדעת לברוח בעוד שהאדם חסר תחושה זו.

וחשבתי לבאר בזה כך, חז"ל אומרים (ברכות ו:): שאם אדם הולך בדרך ה' כל העולם נברא בשבילו, אך אם אין האדם הולך בדרך ה' - היתוש קדמך וכביכול חשוב ממך (סנהדרין לח.). והביאור בזה הוא שלבהמות אין

הילולא דצדיקיא

יז. רבי חיים פלאג'י

יח. רבי בנימין בינוש פינקל, ראש ישיבת מיר

יט. רבי שמואל מסלונים

כ. רבי עובדיה הדאיה, מח"ס "ישכיל עבדי"

כא. רבי יהודה זאב סגל, ראש ישיבת מנצ'סטר

כב. רבי מנחם מנדל מקוצק

כג. רבי משה קליערס, גאב"ד טבריה

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

העלון מוקדש:

לעילוי נשמת ניסים בן מרים ז"ל למשפחת טמסות

במה מפטירין

הפטרת השבוע:

"בשנת מות המלך עזיהו". (ישעיהו 1)

הקשר לפרשה:

בהפטרה מתואר ענין גילוי שכינה בבית הבחירה בירושלים, כפי המתואר בפרשה על גילוי השכינה לעיני כל ישראל במעמד הר סיני ומתן תורה.

"כי איש טמא שפתים אנכי ובתוך עם טמא

שפתים אנכי ישב". (ישעיהו 6)

צריך מאוד לזהר שלא לחרף את ישראל ח"ו. משה רבינו ע"ה שאמר: "שמעו נא המורים", נענש ח"ו.

ואביה שאמר: "ועמכם עגלי זהב", כתיב: ויגפוהו. וזכריהו שאמר: עזבתם את ה', הרגו יואש.

וישעיה הנביא - שקול כמשה, על שאמר: ובתוך עם טמא שפתים אנכי ישב, נענש שהרגו מנשה.

ורצונו יתברך שילמדו סניגוריא על ישראל, כמו שאמרו רז"ל על גדעון שאמר: ואיה כל נפלאותיו וכו', אמר לו: לך בכחך זה והושעת את ישראל. ואמרו רז"ל בכוחך זה - שלימדת זכות על בני.

ומאוד מאוד צריך הדורש תוכחת מוסר לעם, שלא לזלזל בכבוד ישראל ושלא ללמד קטגוריא. וצריך התבוננותבזה ויבטח בה, ומה: מענה לשון. ("דבש לפי")

"וסר עונך וחטאתך תכופר".

(ישעיהו 2)

פתח ב'עון' וסיים ב'חטאת'? ואם כיפר לו על העון שהוא חמור, בודאי שיכופר לו על החטא הקל שהוא בשוגג!

הנה כתבו המפרשים שענין הבאת קרבן החטאת הוא, שאם האדם היה נזהר באותה מצוה - לא היה בא לידי שגגה כי מן השמים היו שומרים עליו.

ולכן הקדים הפסוק 'עון', ללמד שאם האדם לא יעבור עבירה במזיד, אזי חטאו יכופר - היינו שהוא לא יגיע למצב של קרבן חטאת הבא על השוגג, כיון שמן השמים יסייעו בידו שלא יחטא. ("תורת הפרשה")

במסילה נעלה

חוקיו ומשפטיו לישראל

שהוא הבין את כוונתי שהיהדות איננה עוד דת ככל הדתות, וכדי לקנות אותה יש צורך בהרבה עמל, יגיעה ויראת שמים טהורה.

מלוויי של האדם

בעת שהותי בעיר טורונטו שבקנדה, כאשר הלכתי בבוקרו של יום להתפלל בבית הכנסת, ראיתי אנשים רבים המטיילים עם כלביהם בחוצות העיר.

למראה האנשים הללו, עלה בדעתי שישנו הבדל עצום בין יהודי בן תורה לבין גוי מאומות העולם.

יהודי בן תורה המקיים את כל ציוויי התורה - המצוות מלוות אותו במשך כל היום כולו. ואפילו אם הוא אינו מקיים אותן באותו רגע ממש אלא רק חושב עליהן ומתכוון לעשותן, כשהמצוות תבואנה לידו הוא מיד יקיים אותן.

גם בזמן שהוא ישן - אם עסק קודם לכן בדברי תורה, דברי התורה ממלאים את מוחו, וכך נמצא שגם בשנתו הוא עוסק בדברי תורה ומקבל על כך שכר.

להבדיל אלפי הבדלות, הגוי שמטייל עם כלבו - כל מה שמלווה אותו במשך כל יומו ושעותיו הוא הכלב שהולך אחריו לכל מקום, וכאשר הוא נותן לו חתיכת בשר - הכלב דבק בו ונאמן לו עוד יותר, הם סועדים יחד וישנים בחדר אחד, וכך האדם מסובב כל יומו בטומאת הכלב.

גם השטן שעליו נאמר "לפתח חטאת רובץ" - כאשר מאכילים אותו אפילו מעט - הוא דבק באדם כמו כלב ואינו עוזב אותו עד שהאדם יסיר אותו מעליו על ידי עשיית מצוות ומעשים טובים.

אשרינו שזכינו להיות יהודים המסובבים בתורה, במצוות ובמעשים טובים במשך כל היום, ואשרינו שאין לנו חלק באותם גויים המסובבים בטומאת הכלב שקשורה בהם כל יומם.

נוכרי עשיר, בן אומות העולם בא לפני וביקש שאגייר אותו כדי שיוכל לשאת אישה יהודיה שהוא חפץ בה מאד. לצורך כך הוא מוכן אפילו לשלם סכום כסף גדול ועצום, כזה שיוכל להחזיק את כל מוסדות התורה הקדושים.

"האם אתה חושב שאת היהדות קונים בממון? שאלתי אותו, האם נראה לך כי תורת אלוקים חיים היא עסק של מסחר הנקנה על ידי ריבוי נכסים?"

"דע לך כי תורתנו הקדושה היא תורת חיים, וכדי לקנות אותה נדרשים עמל ויגיעה מרובים. לא בכדי עם ישראל, העם הנבחר, זכה בה ולא כל אומות העולם, כיון שרק עם ישראל הסכים להתייגע בה ועוד טרם קבלתה אמר נעשה ונשמע".

כך אמרתי לאותו נוכרי ואחר כך הוספתי עוד כמה משפטים:

"נאמר בספר תהילים: מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל. לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום הללויה" (תהילים קמז, יט-כ). לעם ישראל ישנן זכויות רבות מקיום דברי התורה הקדושה, אך יש להם גם פחד עצום מפני העבירה על דבר ה'".

רק לעם ישראל ישנו חוש חזק והרגשה מיוחדת לדעת להתרחק מן האיסור, מתוך יראת שמים וחרדה מן החטא. כשיהודי מבחין בצלחת עם מאכל בשרי המונחת על שולחן חלבי - ללא כל מחשבה הוא מסלק את הצלחת מן השולחן, מפני חרדת האיסור הטבועה בו.

ומצד שני, בקיום מצוות עשה - יש לעם ישראל השתוקקות מיוחדת ורצון לעשות את המצווה, השתוקקות ורצון כנה ואמיתי הנובעים מהקדושה ומהחום הרוחני שסובב את עם ישראל, קדושה שלא קיימת אצל אומות העולם כלל".

כך אמרתי לנוכרי שביקש לקנות את היהדות בכסף. וכולי תקווה

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

מוציא קללה

המספר לשון הרע מתוך כעס, מצוי שהוא מקלל את אותו אדם, ולפעמים מקללו בשם ה'.

ואפילו המקלל בשפה שאינה לשון הקדש, עובר בלאו של "לא תקלל חרש".

מן האוצר

מאוצרו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

התורה נותנת מלכות על כל הבריאה

**"ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר
תדבר אל בני ישראל".** (שמות יט, ו)

בפסוק זה ישנם רמזים רבים על מהותו של אדם.

"ואתם" - אותיות אמת.

"לי" - בגימטריא ארבעים, דהיינו ארבעים יום שמשה היה בהר לקבל את התורה.

"ממלכת" - מלשון מלכות ומאן מלכי רבנן (גיטין סב:). והיינו כשיש אמת שהיא מכוח התורה יש מלכות אצל רבנן.

"כהנים" - פירש רש"י שרים וכמאמר הפסוק (שמואל ב; ח, יח) "ובני דוד כהנים היו".

"וגוי" - בגימטריא עם הכולל עשרים ושש כמנין שם י-ה-ו-ה, ורמז בזה דקדושה בריך הוא וישראל חד הם (עי' זהר ח"ג ד, ב), וזה מכוח התורה שנקראת אמת.

נמצא אם כן שמכוח התורה יכול האדם להגיע לשלמות, עד כדי כך שמספרו בגימטריא כשמו של הקב"ה. ואדם שלומד תורה וקשור בה אינו בא לעולם לידי טעות, כיון שאין הקב"ה מאפשר שיצא מפיו של אדם זה שקר, מאחר והוא קשור באמת שהיא התורה ושמו של הקב"ה רמוז בו.

ברם מבואר בחז"ל (ויק"ר יד, א) שכל זה בזמן שאדם הולך בדרך ה' ואז כל היקום נברא עבורו, אך אם חלילה אינו הולך בדרך ה' אף הבהמות עדיפות מן האדם. ורואים אנו אצל הרבה מן הצדיקים שהם שלטו בטבע בכוח דיבורם ולא הטבע שלט בהם, ואם כן אדם שצריך להשתמש בחושים בהמיים סימן שחסר לו במהותו כאדם השלם מכוח התורה.

ישנה משפחה במוגדור שבמרוקו ששמה 'בן שבת'. הרב מרדכי בן שבת ממשפחה זו היה רבי ומורי בהיותו ילד קטן, ושמו כך משום שסביו הרב יעקב בן שבת שמר את השבת במסירות נפש. היה זה כאשר נסע רבי יעקב ביחד עם קבוצת אנשים, וכשהגיעה השבת הם המשיכו בדרכם והוא פירש מהם, ובמקום שנשאר היו חיות רבות ורעות ובכל אופן הוא נשמר.

לאחר מכן, בצאת השבת, התברר שכל הקבוצה נהרגה בידי לסטים מלבד אחד, ושאל אותו אדם שניצל את רבי יעקב כיצד אתה נצלת? ואמר לו רבי יעקב שהתורה היא מגינה ומצילה (סוטה כא), ומי שמוסר את נפשו ללא פחד - התורה הקדושה היא מגנה עליו, ומשום כך אותה משפחה נקראת 'בן שבת'.

וכן ידוע מעשה עם האור החיים הקדוש זיע"א שבא למולו אריה, האור החיים הראה לו את בריתו והארי שמר עליו ולא נגע בו לרעה, וזאת משום קדושת הברית וכוח התורה שהיה בו. ואם כן מבינים אנו שאדם לא צריך את החושים הבהמיים להיות ניצל בשעת סכנה, אלא להפך האדם מכוח התורה יכול לשלוט בטבע ואף בחיות עצמם.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"ויקח יתרו חתן משה עלה וזבחים לא-להים". (יח. יב)

הנה נתחכם יתרו לזבוח שלמים רבים, וזה היה לו לאות כי מזמין הוא גדולי ישראל על שולחנו, ולזה לא אמר הכתוב ויקרא לאהרן ולזקני ישראל לאכול וגו', אלא יבא אהרן וגו' פירוש מעצמן באו, כי מעשיו מוכיחים ההזמנה, כדי שלא יבואו קדשים לידי נותר, וכבודהו ובאו מעצמן אהרן והזקנים, ולא הטריחוהו להזמין על הזבח.

מן המעיין

"ושם השני אליעזר כי א-להי אבי בעזרי". (יח. ד)

ידוע כי הנביאים בחרו מות מחיים בראותם הצרות המקיפות את עם ישראל.

ומטעם זה, מדגיש רבינו יהונתן אייבשיץ זצ"ל, משה רבינו ע"ה חשב תחילה כי יש עוד זמן רב לגאולת ישראל, ובשעה שנוולד לו בנו הראשון לא נתן הודאה להשי"ת על כך שהוא ניצל מחרב פרעה, כי היה טוב לו המות מלראות בצרתן של ישראל.

אמנם לאחר שנגלה אליו הבורא במראה הסנה, ושם התבשר משה על גאולת העם וקץ הישועה, אז נבחר לו החיים ואז החל להודות להשי"ת ולקרוא לבנו על שם הצלתו מחרב פרעה.

"ויסעו מרפידים ויבאו מדבר סיני". (יט. כ)

ולמה ניתנה תורה במדבר?

אמרו במדרש תנחומא שבא ללמדנו; מה המדבר מופקר לכל בני האדם, כך דברי תורה מופקרין הם לכל מי שירצה ללמוד.

מוסיף הרב מעם לועז בשם המבי"ט; כי העיקר הוא שיהא האדם שמח בחלקו ואל ירדוף אחר המותרות שאין להם סוף אלא יסתפק במה שיש לו ויחשוב שהוא נמצא במדבר; שהאדם הנמצא במדבר אינו חושב אלא על דברים הכרחיים ביותר, שהעיקר הוא לקיים את הגוף כדי שיוכל האדם לעבוד את השי"ת.

"כבד את אביך ואת אמך". (כ. יב)

כתב רבינו החיד"א לבאר את הסמיכות של שני הדיברות; זכירת יום השבת למצות כיבוד אב ואם - ללמדינו כי בשעה שמחדש הבן חידושי תורה בעצם יום השבת, הרי שבאותה שעה מעטרין לאביו בעולם הבא, כמבואר בזוהר הקדוש. ויש בזה רמז שבשבת יכבד לאביו, אף כי אחרי מותו.

"וכל אשר לרעך". (כ. יד)

בספר "עיר דוד" מציין רמז נפלא בשמו של ספר מצוות הגדול; אותיות עשרת הדברות, עולות במנין כתי"ג - כמנין תרי"ג מצוות ועוד שבע מצוות דרבנן.

וכתב החתם סופר, שבתובת "אשר לרעך" יש רמז לשבע מצוות דרבנן:

- א - אבילות. שבעת ימי אבילות.
- ש - שמחת חתן וכלה. שבעת ימי המשתה.
- ר - רחיצה. נטילת ידים.
- ל - לחם. פת גוי.
- ר - רשויות. עירובי חצירות.
- ע - עמלק. וזהו מקרא מגילה.
- ך - כהנים. נס חנוכה שנתקן על ידי הכהנים.

מסילות לאמונה

פרקים במסילות ישרים וארחות צדיקים

הוא המגורש מבית המדרש, הוא המצער את רבי, הוא המבטל תורה לרבים. והכל כדי שלא לבייש את האוכל האמיתי!

ושמואל הקטן מהיכן למד הנהגה מוסרית זו?

שמואל למד זאת משכניה בן יחיאל, ככתוב (עזרא י ב) "ויען שכניה בן יחיאל מבני עילם ויאמר לעזרא אנחנו מעלנו בא-להינו ונושב נשים נכריות מעמי הארץ ועתה יש מקוה לישראל על זאת". והאמת היא ששכניה בכלל לא נשא נכרית, והכניס עצמו בכלל, בכדי שלא להלבין את פניהם.

ושכניה בן יחיאל מהיכן למד זאת?

מיהושע במעשה מעילת עכן, ככתוב (יהושע ז. י) "ויאמר ה' אל יהושע קום לך למה זה אתה נופל על פניך חטא ישראל". אמר לפניו: רבונו של עולם! מי חטא? אמר לו הקב"ה: וכי רכיל אני, לך הטל גורלות! ולא רצה ה' לגלות ליהושע מי הוא החוטא, והכניס את כולם בכלל, כדכתיב "חטא ישראל".

ויש אומרים שיהושע למד כן ממש רבינו, ככתוב (שמות טז. כח) "עד אנה מאנתם" כלל כולם בכלל. והרי לא יצאו ללקוט בשבת אלא מקצת, בשביל שלא לבייש את החוטאים והמורדים דתן ואבירם, שהתקוממו בכל מקום נגד ה' ותורתו, כדאי להבליעם בין הכלל ולכסות בושתם, אף שעל ידי זה יכנו את כלל ישראל בתור "מאנתם לשמור מצותי". וגם משה ואהרון בכלל, העיקר שלא לפרט החוטאים ולביישם ברבים. כל כך יקר כבודן של הבריות!

פסוקים הללו לא באו, לכאורה, להזהיר דבר, אלא דרך אגב דלו חכמים ולמדו מהם תעלומות חכמה ומוסר בכדי להשקות אותנו בדרך נכונה והגונה בעבודת השם יתברך.

והפליגו אותו היום בדברי תורה, ורק ביום שלאחריו עיברוה, שלא יבוייש הנכנס בלא רשות.

ולמה לא חשש רבן גמליאל להלבין חברו ברבים?

אלא כיון שההלכה ידועה שאין מעברין את השנה אלא במזומנים, ובודאי שהבלתי מוזמן יצטרך לרדת, הרי שהוא בייש את עצמו. וממדת חסידות רצה שמואל הקטן להצילו גם מבושה שהכניס הוא את עצמו.

מעשה דומה לכך אירע, בשעה שישב רבי יהודה הנשיא והשמיע השיעור לפני התלמידים והריח ריח שום, אמר: מי שאכל שום יצא! עמד רבי חייא תלמידו ויצא. עמדו כולם ויצאו. בשחר מצאו רבי שמעון בנו של רבי את רבי חייא, אמר לו: אתה הוא שציערת לאבא?! אמר לו: לא תהא כזאת בישראל!

רש"י: רבי שמעון חשב שרבי חייא אכל השום, השיבו רבי חייא: חס ושלום שאוכל שום בבואי לבית מדרשו, אלא כדי שלא להלבין פניו של אוכל השום יצאתי, כדי שיצאו כולם ולא יבינו מי הוא.

לדעת המהרש"א רבי שמעון ידע שרבי חייא לא אכל, אלא הוכיחו: אתה הוא שציערת לאבא, במה שיצאת מבית המדרש ויצאו כולם אחריו, ובזה ציערת את אבא מביטול תורה, לא היה לך לצאת אלא האוכל בלבד.

ועל טענה זו השיב לו רבי חייא: לא תהא כזאת בישראל! בודאי שביטול תורה הוא עוון חמור, ברם לבייש אדם מישראל הוא עוון עוד יותר גדול. מוטב לבטל תורה מלבייש יהודי. לכן יצאתי כדי להסתירו על ידי שיצאו כולם.

לא עזב רבי חייא את בית המדרש לשם מחאה כנהוג בין חברי פרלמנט, אלא יצא באופן שכולם תלו בו שהוא אוכל השום,

אם נצא לרחובה של עיר ונשאל את הבריות עד היכן הוא הגבול בערך המקודש של כבוד הבריות, נקבל מגוון רחב של דעות וקווי מתאר. וכשם שאין הפרצופין שווים - כך לא יהיו הדעות שוות. עם חלקם ניתן להסכים, ועם השאר נצטרך להנהן בספק. אך מה לנו ולכל זאת, אם חכמינו הקדמונים סללו לנו דרך וקבעו לנו משנה סדורה בהלכות בין אדם לחבירו. הבה ונטה אוזן לדברי רבותינו בתלמוד (מסכת סנהדרין יא.)

תנו רבנן: אין מעברין את השנה אלא במזומנים, שהזמינים הנשיא מבעוד מועד. מעשה ברבן גמליאל שאמר: מחר ישכימו שבעה חכמים מסויימים, לעליה המיוחדת למושב בית דין ונעבר את השנה. השכים ומצא שמונה חכמים. אמר: מי שעלה שלא ברשות- ירד! עמד שמואל הקטן ואמר: אני הוא שעליתי שלא ברשות, ולא לעבר שנה ולהצטרף עמכם עליתי, אלא ללמוד הלכה למעשה הוצרכתי. אמר לו רבן גמליאל: שב בני שב, ראויות כל השנים כולן להתעבר על ידך, אלא אמרו חכמים: אין מעברין את השנה אלא במזומנים לה.

ובאמת, לא שמואל הקטן היה בלתי המוזמן, אלא אדם אחר, ולכן קם והסתלק אף שהיה מוזמן, כדי שלא יכירו מי הוא החכם שעלה בלא רשות וילבינו פניו. לגירסת הירושלמי:

אנשי אמונה

ארחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

בימי רבי חיים פינטו זיע"א, אירע מעשה מדהים, אשר הפך לשיחת היום בפי כל אנשי העיר.

אחד מבני משפחת פינטו, היה צדיק וקדוש ומלומד בניסים. באחד הלילות, בימי החגים, כשכולם יושבים בבית, נכנס לפתע גוי לביתם ורצה לגנוב חפצים. כאשר ראתה אשתו של הרב הקדוש זיע"א את הגנב, קראה מיד לבעלה ואמרה לו:

"קום מהר! גוי נכנס הביתה והוא רוצה להרוג אותנו".

הצדיק הרים את עיניו, הביט על הגוי, והחל לקרוא עליו פסוקים ושמות קדושים. בטרם סיים הצדיק הקדוש לקרוא את הפסוקים, מת הגוי במקום, וגולגולת ראשו נשארה תלויה בתקרה על ידי חבל. כן יאבדו כל אויביך ה'.

הבית בו התרחש הנס, עומד עדיין על תילו עד היום הזה ב'מללאח' בעיר מארקש שבמרוקו. רבים מבני העיר הולכים לשם בכל עת, כדי לראות בעיניהם את הנס שהתרחש, והם מדליקים שם נרות ומתפללים בבית בזכות הצדיק.

עובדה מדהימה ומפורסמת היא, שעד עצם היום הזה גולגולת הראש עדיין נשארה תלויה בתקרה, וכל מי שמגיע למארקש, שואל על הבית ורואה שם כמו עיניו את כוחם של הצדיקים.

את הסיפור הזה סיפרה הרבנית הצדקת מרת מזל תחי', אשתו של הצדיק רבי משה אהרן פינטו זיע"א, אשר היתה בבית הזה וראתה את גולגולת הראש כשהיא עדיין תלויה בתקרה.